

LITERATUURLIJST DEEL 6

- Aalberse, P.J.M., 'Vermindering van geboorten en arbeidsloon', *Katholiek Sociaal Weekblad* (1915) 475-476.
- Adriani, J.H., *Voorlezingen over Armenzorg en Maatschappelijk Werk* (Utrecht 1923).
- Aengenent, J.D.J., *Leerboek der sociologie* (Leiden 1909).
- Alders, K., 'De Crisis. Een verzameling verhalen, anekdotes en herinneringen uit de Crisistijd', *Bange dagen. Sociaal-literair maandblad* 2 (1979) nr. 24.
- Arnoldus, D. e.a., 'De groei van de overlegeconomie in Nederland en België'. Een overzicht van ontwikkelingen in het onderzoek', *Tijdschrift voor Sociale en Economische Geschiedenis* 1 (2004) 76-109.
- Bakker, C., *33 jaar sociale dienst 1947-1980. Mijn belevenissen* (Den Haag 1984).
- Bakker, G.P. den en W. van Sorge, 'Het onbenut arbeidsvolume in het Interbellum (1920-1939)', *Economisch- en sociaal-historisch jaarboek* 54 (1991) 212-240.
- Barth, A.J., *Inventaris van de archieven van de Godshuizen en het Burgerlijk Armbestuur te Goes 1578-1970* (Goes 1994).
- Barth, A.J. en A.L. Kort, 'Een troostelijk woord is der armen spijs'. Een geschiedenis van het Burgerlijk Armbestuur en de Godshuizen van Goes, van de vijftiende tot de twintigste eeuw (Goes 1991).
- Bekkum, R. van, *Tussen vraag en aanbod. Op zoek naar de identiteit van de arbeidsvoorzieningsorganisatie* ('s-Gravenhage 1996).
- Berg, J.Th.J. van den, "Een geschiedenis van grote vraagstukken, grote noden en grote mannen en vrouwen'. Politiek-historische context van de sociale zekerheid', in: J.Th.J. van den Berg e.a. ed., *De SVR 40 jaar: einde van een tijdperk, een nieuw begin?* (Deventer 1992) 29-45.
- Bie, R.J. van der, 'Een doorlopende groote roes'. *De economische ontwikkeling van Nederland, 1913-1921* (Amsterdam 1995).
- Blankenberg, J.F.L., H.J. de Dompierre de Chaufepié en H. Smislaert, *Gids der Nederlandsche Weldadigheid uit officieële en particuliere bronnen bewerkt* (Amsterdam 1899).
- Böhtlingk, F.R., J.V. Rijpperde Wiersma en J.C. Somer, *Verzameling van Nederlandse staatsregelingen en grondwetten* (Alphen a/d Rijn 1964).
- Bosch Kemper, J. de, *Geschiedkundig onderzoek naar de Armoede in ons Vaderland, hare oorzaken en de middelen, die tot hare vermindering zouden kunnen worden aangewend* (Haarlem 1860).

- Breedveld, W. en J. Jansen van Galen, *Gaius. De onverstoorbare gang van W.F. de Gaay Fortman* (Utrecht 1996).
- Bronnen tot de kennis van de gemeentewet.* C.W. de Vries en G.A. van Poelje ed. (Rotterdam 1931).
- Brunt, L., H. Grotenbreg en H. Ronden, *Frauderen. Achtergrond van uitkeringsfraudeurs en uitkeringsfraude.* [Documenten en onderzoek PSCW] (Amsterdam 1993).
- Commissie van onderzoek naar de omvang en feitelijke betekenis der werkloosheid te Amsterdam. *Rapport der Commissie van onderzoek naar de omvang en feitelijke betekenis der werkloosheid te Amsterdam* (Amsterdam 1927).
- Commissie ingesteld door het hoofdbestuur der Nederlandse Maatschappij voor Nijverheid en handel te Haarlem. *Registratie van arbeidskrachten* (Alphen aan den Rijn 1940).
- Compagne, K.-P., *Convergerende belangen. Belangenbehartiging van de zorgverzekeraars in historisch perspectief, 1900-2001* (Zeist 2001).
- Dam, J.C. van, 'De periode van mei 1940 tot heden', in: Dam, J.C. van e.a., *Honderd jaren Armenwet. Maatschappelijke zorg in historisch perspectief* (Alphen aan den Rijn 1955) 191-264.
- Dam, J.C. van, *Sociaal logboek 1900-1960. Spiegel van vooruitgang* (Amsterdam 1960).
- Dam, J.C. van e.a., *Honderd jaren Armenwet, 1854-1954. Maatschappelijke zorg in historisch perspectief* (Alphen aan den Rijn 1955) (met bijdragen van mr. H.J.P.J. Goedmakers, mr. J. de Vries en J.C. van Dam).
- Does, L.P. van der, *De economische betekenis der sociale verzekering* (Deventer 1946).
- Douwes, P.A.C., *Armenkerk: de Hervormde diaconie te Rotterdam in de negentiende eeuw* (Schiedam 1977).
- Dudink, S., *Deugdzaam liberalisme. Sociaal-liberalisme in Nederland 1870-1901* (Amsterdam 1997).
- Eijl, C. van, G.J. de Groot en B. Sanders, 'Armenzorgrapporten als historische bron. Een blik op het dagelijks leven', in: G.J. Jansen e.a. ed., *Hoe krijg ik mijn bronnen aan de praat? Ideeën voor een geschiedschrijving van onderaf* (Utrecht 1990) 54-76.
- Eijl, C. van en M. Schrover, 'Inleiding', in: M. Schrover ed., *Broncommentaren* 5 (Den Haag 2002) 7-33.
- Everts, J., *De verhouding van kerk en staat in het bijzonder ten aanzien der armverzorging* (Utrecht 1908).
- [Everts, J. en A. Treurniet], *Lijst van instellingen van weldadigheid opgemaakt ingevolge artikel 3 van de Armenwet* ('s-Gravenhage 1956).
- Folmer, A., 'De Intercommunale Arbeidsbemiddeling', *Tijdschrift der nationale vereeniging tegen de werkloosheid* (1916) vol. 5, 237-277 en 424-429.

- Fukkink, H., *De Armenwet 1912 in tekst en uitleg* (IJmuiden [1947]).
- Galenson, W. en A. Zellner, 'International Comparison of Unemployment Rates', in: National Bureau Committee for Economic Research, *The Measurement and Behaviour of Unemployment; A Conference of the Universities* (Princeton 1957).
- Gales, B.P.A. e.a., *Het Burgerlijk Armbestuur. Twee eeuwen zorg voor armen, zieken en ouderen te Maastricht 1796-1996* (Maastricht 1997).
- Garraty, J.A., *Unemployment in History* (New York 1978).
- Gerritsz, J., 'Het ontstaan van den Nationale werkloosheids-Raad', *Tijdschrift der nationale vereeniging tegen de werkloosheid* (1916) vol. 5, 777-781.
- Gerritsz, J., 'De taak der Arbeidsbeursen', *Tijdschrift der nationale vereeniging tegen de werkloosheid* (1916) vol. 5, 1139-1141.
- Gerwen, J. van, 'De ontluikende verzorgingsstaat: overheid, vakbonden, werkgevers, ziekenfondsen en verzekeringsmaatschappijen 1890-1945', in: J. van Gerwen en M.H.D. van Leeuwen ed., *Zoeken naar zekerheid. Risico's, preventie, verzekeringen en andere zekerheidsregelingen in Nederland 1500-2000 III* (Den Haag en Amsterdam 2000).
- Gerwen, J. van en M.H.D. van Leeuwen ed., *Studies over zekerheidsarrangementen. Risico's, risicobestrijding en verzekeringen in Nederland vanaf de Middeleeuwen* (Amsterdam en Den Haag 1998).
- Gerwen, J. van en M.H.D. van Leeuwen ed., *Zoeken naar zekerheid. Risico's, preventie, verzekeringen en andere zekerheidsregelingen in Nederland 1500-2000 4 dln.* (Den Haag en Amsterdam 2000).
- Gewin, B., *Arbeidsbeurzen* (Utrecht 1898).
- Giele, J., *Arbeidersleven in Nederland 1850-1914* (Nijmegen 1979).
- Goedhart, G.J. en A. Roeterink, *De ontwikkeling der arbeidsbemiddeling in Nederland* (Amsterdam 1929).
- Goedmakers, H.J.P.J., 'De periode 1854-1912', in: J.C. van Dam e.a. ed., *Honderd jaar Armenwet, 1854-1954: maatschappelijke zorg in historisch perspectief* (Alphen aan de Rijn 1955).
- Goeman Borgesius, H. e.a., *Het vraagstuk der armverzorging* (Amsterdam 1895).
- Gold, M., *Joden zonder geld* (Maastricht 1931).
- Gras, H., *Diaconie-archieven als bron: een gids voor historisch onderzoek samengesteld op basis van archivalia en inventarissen van de Hervormde gemeenten in Drenthe* (Assen 1988).
- Gras, H., *Op de grens van het bestaan. Armen en armenzorg in Drenthe 1700-1800* (Zuidwolde 1989).
- Griensven, P.G.T.W. van, 'Sociale zaken: spanning tussen het sociaal wenselijke en economisch mogelijke', in: *Parlementaire geschiedenis van Nederland na 1945. Deel IV. Het kabinet Drees II, 1951-1952* (Nijmegen 1997) 211-224.

- Griensven, P.G.T.W. van en J.M.M.J. Clerx ed., *Le carnaval des animaux politiques. Prof. Dr. G.M.J. Veldkamp. Herinneringen 1952-1967* ('s-Gravenhage 1993).
- Groot, F., 'Het zou een janboel worden'. Steunfraude en haar bestrijding in Amsterdam 1930-1940', *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis* 13 (1987) 243-271.
- Groot, G.J. de, 'Door slapte gedaan gekregen'. Losse arbeiders en hun gezinnen in Amsterdam tussen 1880 en 1920', *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis* 14 (1988) 160-187.
- Haan, I. de en J.W. Duyvendak, *In het hart van de verzorgingsstaat. Het ministerie van Maatschappelijk Werk en zijn opvolgers (CRM, WVC, VWS), 1952-2002* (Zutphen 2002).
- Helderman, 'De Hoge Raad van Arbeid, 1919-1940 (-1950)', *Tijdschrift voor Sociale en Economische Geschiedenis* 1 (2004) 45-70.
- Hertogh, M., 'Geene wet, maar de Heer'. *De confessionele ordening van het Nederlandse socialezekerheidsstelsel (1870-1975)* (Den Haag 1998).
- Hilton, J., 'Statistique du chômage', *Bulletin de l'Institut International de Statistique*, XXII-2me livraison (Rome 1926) 305-318.
- Hoogenboom, M.J.M., *Standenstrijd en zekerheid: een geschiedenis van oude orde en sociale zorg in Nederland (ca. 1880-1940)* (Amsterdam 2003).
- Hooghiemstra, T.F.M., *Teksten en toelichting op de Wet Bescherming Persoonsgegevens* (Lelystad 2001).
- 'Inrichting en werkwijze der Nederlandsche Arbeidsbeurzen', *Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek* (1913-8) 500-522.
- Jaarverslag van het Centraal Bureau voor de Statistiek 1899-1966.*
- Jaarverslag van de Centrale Commissie voor de Statistiek, 1892-1945.*
- Jan Mertens. *Mijn leven als vakbondsman en politicus*, bew. door A. Kuiper (Nijmegen 2004).
- Kappelhof, A.C.M., 'Het Bossche Geefhuis. Het inkomen uit het vermogen van de Tafel van de H. Geest van Den Bosch 1450-1810', *Varia Historica Brabantica* 10 (1981) 1-51.
- Kappelhof, A.C.M., 'De hoeven van het Bossche Geefhuis. Opbouw, beheer en liquidatie van een omvangrijk hoevenbezit', *Noordbrabants Historisch Jaarboek* 1 (1984) 83-142.
- Kappelhof, A.C.M., 'Gasthuisrekeningen als historische bron', *Nederlands Archievenblad* 99 (1995) 90-99.
- Kappelhof, A.C.M., 'Omdat het historisch gegroeid is'. De Londense Commissie-Van Rhijn en de ontwikkeling van de sociale verzekeringen in Nederland (1937-1952)', *Tijdschrift voor Sociale en Economische Geschiedenis* 1 (2004) 71-91.
- Kappelhof, A.C.M., 'Persoonsdossiers: meer dan de moeite waard', *Jaarboek Stichting Archief Publicaties* (2005) 222-231.

- Kappelhof, A.C.M., *Onderzoeksgids Sociale Zekerheid 1890-1967*, raadpleegbaar op www.inghist.nl / Onderzoek / Projecten / Zorgverzekeraars.
- Kappelhof, A.C.M. en V. Kingma, *Onderzoeksgids Sociale Zekerheid 1890-1967*, raadpleegbaar op www.inghist.nl / Onderzoek / Projecten / Socialezekerheid.
- Kappelhof, A.C.M., 'Everts, Johannes (1882-1954)', in *Biografisch Woordenboek van Nederland*, raadpleegbaar op www.inghist.nl / Onderzoek / Projecten / BWN / lemmata / bwn6 / everts.j.
- Kluit, J. van der, 'Zeven eeuwen ziekenzorg in Zutphen', *Geschiedenis van Zutphen* (Zutphen 1989) 253-266.
- Kloosterman, R., *Werkloosheid in Nederland, 1920-1939* (Utrecht 1985).
- Knotter, A., 'De Amsterdamse bouwnijverheid in de 19^e eeuw tot ca. 1870. Loonarbeid en trekarbeid op een dubbele arbeidsmarkt', *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis* 34 (1984) 123-154.
- Knotter, A., 'De steundossiers in de archieven van de gemeentelijke Sociale Dienst en voorgangers te Amsterdam (1870-1995)', in: P.M.M. Klep ed., *Steekproeven uit massale archiefbestanden ter wille van het historisch belang* (Den Haag 1997) 65-93.
- Knotter, A., 'Gezinsarmoede-gezinsarbeid. De invloed van de gezinscyclus op de inkomsten van losse (haven)arbeiders in Amsterdam in de eerste helft van de twintigste eeuw', *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis* 24 (1998) 371-401.
- Knotter, A., *Rondom de Stokstraat. 'Onmaatschappelijkheid' en 'onderklasse' in de jaren vijftig* (Maastricht 1999).
- Knotter, A. en A.C. Meijer, 'De gemeentelijke bevolkingsregisters 1850-1920', *Broncommentaren* 2 (Den Haag 1995) 75-116.
- Kok, J. ed., *Levensloop en levenslot. Arbeidsstrategieën van gezinnen in de negentiende en twintigste eeuw*. *Historia Agriculturae* 29 (Groningen en Wageningen 1999).
- Kok, P.Th., 'Armoede en bijstand', in: R. Kunst e.a. ed., *Leeuwarden 750-2000. Hoofdstad van Friesland* (Franeker 1999) 414-446.
- Kok, P.Th., *Burgers in de bijstand. Werklozen en de ontwikkeling van de sociale zekerheid in Leeuwarden van 1880 tot 1930* (Franeker 2000).
- Kool-Blokland, J.L., *De zorg gewogen. Zeven eeuwen godshuizen in Middelburg* (Middelburg 1990).
- Kort, W.L.P.M. de, *De arbeidsbemiddeling in Nederland* (Alphen aan den Rijn 1940).
- Kort, A.L., 'Armoede en armenzorg in Goes 1860-1914', *Historisch Jaarboek voor Zuid- en Noord-Beveland* (1985) 27-69.
- Kort, A.L., *Geen cent te veel. Armoede en armenzorg op Zuid-Beveland, 1850-1940* (Hilversum 2001).
- Kreijen, P., *Van Nachtwakersstaat tot verzorgingsstaat* (Utrecht 1994).

- Kruif, J. de, 'De prijs van de armenzorg. De financiering van de armenzorg in Den Bosch 1750-1900', *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis* 20 (1994) 24-51.
- Kuypers, I.M., *Een stille revolutie. De Nederlandse arbeidersbeweging en de overheid, 1914-1920* (Utrecht 1996).
- Kuypers, I.M., *In de schaduw van de grote oorlog. De Nederlandse arbeidersbeweging en de overheid, 1914-1920* (Amsterdam 2002).
- Leeuwen, M.H.D. van, *Bijstand in Amsterdam, ca. 1800-1850. Armenzorg als beheersings- en overlevingsstrategie* (Zwolle 1992).
- Leeuwen, M.H.D. van, *Sociale zorg. Cahiers voor lokale en regionale geschiedenis* 12 (Zutphen 1994).
- Leeuwen, M.H.D. van, 'Armenzorg 1800-1912: erfenis van de republiek' in: J. van Gerwen en M.H.D. van Leeuwen ed., *Studies over zekerheidsarrangementen. Risico's, risicobestrijding en verzekeringen in Nederland vanaf de Middeleeuwen* (Amsterdam en Den Haag 1998) 276-316.
- Leeuwen, M.H.D. van, 'Armenzorg 1912-1965: van centrum naar periferie' in: J. van Gerwen en M.H.D. van Leeuwen ed., *Studies over zekerheidsarrangementen. Risico's, risicobestrijding en verzekeringen in Nederland vanaf de Middeleeuwen* (Amsterdam en Den Haag 1998) 520-569.
- Leeuwen, M.H.D. van, 'Armenzorg en charitas, ca. 1800-2000. Een historische erfenis', in: R. van der Bie en P. Dehing ed., *Nationaal Goed. Feiten en cijfers over onze samenleving ca. 1800-1999* (Amsterdam 1999) 159-178
- Leeuwen, M.H.D. van, 'De eenheidsstaat: onderlinges, armenzorg en commerciële verzekeraars 1800-1890', in: J. van Gerwen en M.H.D. van Leeuwen ed., *Zoeken naar zekerheid. Risico's, preventie, verzekeringen en andere zekerheidsregelingen in Nederland 1500-2000 III* (Den Haag en Amsterdam 2000).
- Leeuwen, M.H.D. van en F. Smits, 'Bedeling en arbeidsmarkt in Amsterdam in de eerste helft van de negentiende eeuw', *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis* 13 (1987) 432-457.
- Leunis, W. P. en K.G. Verhage, *Arbeidsrekeningen; Kern van het statistisch bestel*. Centraal Bureau voor de Statistiek (Voorburg 1996).
- Levie Bernfeld, T., 'De financiering van de armenzorg van de Spaans-Portugees Joodse gemeenschap in Amsterdam in de zeventiende en achttiende eeuw', *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis* 23 (1997) 428-458.
- Lier, Th. van, *De arbeidsbemiddelingswet 1930 en hare uitvoering* (Alphen aan den Rijn 1932).
- Lindberg, J., 'Some Problems in the Construction of Index Numbers of Unemployment', *International Labour Review* (1934) nr 4.

- Loo, L.F. van, *'Den arme gegeven...'* Een beschrijving van armoede, armenzorg en sociale zekerheid in Nederland, 1784-1965 (Meppel 1981).
- Loo, L.F. van, *Armelui. Armoede en bedeling te Alkmaar 1850-1914* (Bergen 1986).
- Lubbers, G., *De statistiek van het arbeidsloon en van de werkloosheid* (Amsterdam 1926).
- Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek*, 1906-1911, 1926, 1929, 1930, 1931, 1939.
- Maarseveen, J.G.S.J. van ed., *De instelling van de Centrale Commissie voor de Statistiek in 1892*. Centraal Bureau voor de Statistiek (Voorburg 1992).
- Maarseveen, J.G.S.J. van, 'Tussen eenheid en vrijheid. De internationale statistische betrekkingen, 1899-1945', in: Erwich, B. en J.G.S.J. van Maarseveen ed., *Een eeuw statistieken. Historisch-methodologische schetsen van de Nederlandse officiële statistieken in de twintigste eeuw* (Voorburg en Amsterdam 1999) 571-592.
- Maarseveen, J.G.S.J. van, 'Beroepstellingen 1849-1971/2000', in: J.G.S.J. van Maarseveen ed., *Algemene tellingen in de twintigste eeuw*. CBS-publicatie (Voorburg en Heerlen 2002) 115-144.
- Mannoury, J., *Hoofdtrekken van de sociale verzekering* (Alphen aan den Rijn 1967).
- Mededeelingen van het Bureau van Statistiek der gemeente Amsterdam*, 1899.
- Melief, P.B.A.M., *De strijd om de armenzorg in Nederland 1795-1854* (Groningen 1955).
- Methorst, H.W., *Geschiedenis van de statistiek in het Koninkrijk der Nederlanden, Bijdragen tot de statistiek van Nederland*. Nieuwe Volgreeks uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek XIV (Den Haag 1902).
- Mierlo, A.W.C.M. van, *Economische omstandigheden en sociale aspecten in Waalwijk. Armen- en werklozenzorg 1919-1939* (Tilburg 1983).
- Monchy, S. de, *De Nederlandsche wetgever tegenover de armoede* ('s-Gravenhage 1905).
- Morren, H.J., 'Wat er te leeren valt uit werkloosheidsstatistieken', *Tijdschrift van den Nederlandschen Werkloosheids-Raad* (Amsterdam 1936).
- Morren, H.J., 'Het Rijksarbeidsbureau', *Economisch Statistische Berichten*, 6 November 1940.
- Morren, H.J., *De werkloosheidsverzekering, haar grondslag en haar ontwikkeling in Nederland* (Alphen aan den Rijn 1941).
- Nijhof, E., P. Schrage en M. Sturkenboom, *'De geesel van onzen tijd'. Een onderzoek naar werklozenbeleid en werkloosheidsbeleving in de jaren dertig te Utrecht*. Cahiers Sociale Geschiedenis 3 (Leiden 1983).

- Nixon, J.W., 'The Measurement of "Risk" in connection with Labour Statistics', *International Labour review* (1928) 17, nr. 5.
- Otten, F.J.M., *Gids voor de archieven van de ministeries en de hoge colleges van staat 1813-1940* (Den Haag 2004).
- Pot, G.P.M., *Arm Leiden. Levensstandaard, bedeling en bedeeden, 1750-1854* (Hilversum 1994).
- Poulet, P., *Les Institutions Françaises de 1795 à 1814* (Parijs 1907).
- Prak, M., 'Overvloed of onbehagen? Armoede, armen en armenzorg in 's-Hertogenbosch 1770-1850', in: J. van Oudheusden en G. Trienekens ed., *Een pront wijf, een mager paard en een zoon op het semi-narie: aanzetten tot een integrale geschiedenis van oostelijk Noord-Brabant 1770-1914* ('s-Hertogenbosch 1993) 7-44.
- Prak, M., 'Goede burens en verre vrienden. De ontwikkeling van onderstand bij armoede in Den Bosch sedert de Middeleeuwen', in: H. Flap en M.H.D. van Leeuwen ed., *Op Lange termijn. Verklaringen van trends in de geschiedenis van samenlevingen* (Hilversum 1994) 147-169.
- Prak, M., 'Armenzorg 1500-1800', in: J. van Gerwen en M.H.D. van Leeuwen ed., *Studies over zekerheidsarrangementen. Risico's, risicobestrijding en verzekeringen in Nederland vanaf de Middeleeuwen* (Amsterdam en Den Haag 1998) 49-90.
- Pribram, K., 'The Scope of Labour Statistics', *International Labour Review* (1926) 14, nr. 4.
- Rijksdienst der werkloosheidsverzekering en arbeidsbemiddeling, *Jaarverslag van den Rijksdienst der werkloosheidsverzekering en arbeidsbemiddeling over 1938 betreffende werkloosheidsverzekering en wachtgeldregelingen* (Den Haag 1939).
- Rivière, L. de, 'De armenzorg in Nederland', *Tijdschrift voor Armenzorg en Kinderbescherming* (14-03-1908) 58-65.
- Rodenburg, P., *Tracing the Changing Measures of Unemployment in Dutch Unemployment Statistics 1900-1940*. Tinbergen Instituut Discussion paper, TI 2001-061/1, Tinbergen Instituut (Amsterdam 2001).
- Roebroek, J.M. en M. Hertogh, 'De beschavende invloed des tijds': twee eeuwen sociale politiek, verzorgingsstaat en sociale zekerheid in Nederland (Den Haag 1998).
- Roebroeks, F.H.M. en J.J.G. Luijten, *Inventaris van de archieven van de burgerlijke instellingen van weldadigheid te Maastricht*. Inventarisreeks Rijksarchief Maastricht 7 (Maastricht 1993).
- Rogier, L.J., *Katholieke herleving. Geschiedenis van katholiek Nederland sinds 1853* ('s-Gravenhage 1956).
- Rooy, P. de, *Werklozenzorg en werkloosheidsbestrijding, 1917-1940. Landelijk en Amsterdams beleid* (Amsterdam 1979).

- Rooy, P. de, *Crisis in Nederland. Beelden en interviews uit de jaren dertig* (Rijswijk 1981).
- Schrage, P., E. Nijhof en P. Wielsma, 'Inkomensontwikkeling van werken- den en werklozen, 1913-1939', *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis* 15 (1989) 347-394.
- Schuurman, A.J., *Historische demografie: bevolkings- en gezinsgeschiedenis. Cahiers voor lokale en regionale geschiedenis* 8 (Zutphen 1991).
- Schuwirth, A.M., *Het Burgerlijk Armbestuur van Maastricht en de Armenwet van 1854 in de jaren 1854-1860/1861 (onuitgegeven doctoraalscriptie Katholieke Leergangen Sittard 1980).*
- Siffels, N. en W. van Spijker, 'Haarlemse paupers. Arbeidsmarkt, armoede en armenzorg in Haarlem in de eerste helft van de negentiende eeuw', *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis* 13 (1987) 458-493.
- Sluyterman, K., 'Werkloosheid in de sigarenindustrie gedurende het Interbellum', in: P.W. Klein en G.J. Borger ed., *De jaren dertig: aspecten van crisis en werkloosheid* (Amsterdam 1979) 97-116.
- Smislaert, H., *Het aandeel van de staat in de verzorging der armen* (Utrecht 1893).
- Smislaert, H., *Overzicht van het Nederlandsch armwezen* (Haarlem 1901).
- Smits, F., 'Van de wind kan men niet leven'. De gemeentelijke armenzorg te Amsterdam in het laatste kwart van de negentiende eeuw', *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis* 19 (1993) 94-114.
- Spaans, J., *Armenzorg in Friesland 1500-1800. Publieke zorg en particuliere liefdadigheid in zes Friese steden Leeuwarden, Bolsward, Franeker, Sneek, Dokkum en Harlingen* (Hilversum 1997).
- Staatscommissie over de werkloosheid (1914), *Eindrapport van Staatscommissie over de werkloosheid ('s-Gravenhage 1914).*
- Stavenuiter, M., *Verzorgd of zelfstandig. Ouderen en levensloop in Amsterdam in de tweede helft van de 19^e eeuw* (Amsterdam 1993).
- Stilting, A.J., *Werkloosheid* (Amsterdam 1907).
- Swaan, A. de, *In Care of the State: health care, education and welfare in Europe and the USA in the modern era* (New York 1988).
- Swaan, A. de, *Zorg en de staat: welzijn, onderwijs en gezondheidszorg in Europa en de Verenigde Staten in de Nieuwe Tijd* (Amsterdam 1989).
- Themanummer Honderd jaar Armenwet, Tijdschrift voor Maatschappelijk Werk* 8 (1954) 233-267.
- Theunissen, M., *Armoede en armenzorg in Maastricht in de XIXe eeuw. Peiling naar de evolutie in 30 families (onuitgegeven doctoraalscriptie Katholieke Universiteit Leuven 1971).*
- Tijn, Th. van, 'Het sociale leven in Nederland 1844-1875', in: *Algemene Geschiedenis der Nederlanden* 12 (Haarlem 1977) 131-154.
- Tijn, Th. van, 'Het sociale leven in Nederland 1875-1890', in: *Algemene Geschiedenis der Nederlanden* 13 (Haarlem 1978) 77-90.

- Valk, L. van der, *Van pauperzorg tot bestaanszekerheid. Armeazorg in Nederland 1912-1965*. (Amsterdam 1986).
- Valk, J.P. de, Repertorium van egodocumenten van Noord-Nederlanders uit de negentiende eeuw, raadpleegbaar op www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/Egodocumenten.
- Veldkamp, G.M.J., *Individualistische karaktertrekken in de Nederlandse sociale arbeidsverzekering. Een kritisch onderzoek naar de grondslagen der sociale arbeidsverzekering* (Alphen aan den Rijn 1949).
- Velthuisen, A.B., 'Bevolking en werkloosheid', *Tijdschrift van den Nederlandschen Werkloosheids-Raad* (Amsterdam 1935).
- Velthuisen, A.B., *Werkloosheidsverzekering in Nederland* (Deventer 1948).
- Verdonck, R., 'De laatste statistiek van het armwezen', *Tijdschrift voor Armwezen, Maatschappelijke Hulp en Kinderbescherming* 2 (1923) 138-139.
- Verdonck, R., 'Verruiming der armenzorgstatistiek tot een statistiek van sociale bemoeiingen', *Tijdschrift voor Armwezen, Maatschappelijke Hulp en Kinderbescherming* 8 (1929) 2099.
- Verrijn Stuart, C.A., *Inleiding tot de beoefening der statistiek* (Haarlem 1917).
- Verweij, R.A., 'Werkloosheid', *Economisch Statistische Berichten*, Rotterdam, 6 November 1940.
- Vlis, I. van der, "'Hebben wij niet schade genoeg geleden". Zeventiende-eeuwse Delftenaren over armenzorgbelasting', *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis* 22 (1996) 394-416.
- Vlis, I. van der, *Leven in armoede. Delftse bedeeden in de zeventiende eeuw* (Amsterdam 2001).
- Vries, C.W. de, *Handboek voor den armbezoeker* (Haarlem 1916).
- Vries, H. de, *Economenwerk en werkloosheid; Nederlandse economen over het werkloosheidsbeleid voor 1940* (Leiden 1976).
- Vries, H. de, 'Ongelijke werkloosheid; Nederland 1920-19', in: P.W. Klein en G.J. Borger ed., *De jaren dertig: aspecten van crisis en werkloosheid* (Amsterdam 1979) 117-129.
- Vries, W. de, *De totstandkoming van de Ongevallenwet 1901. De invloed van werkgevers en werknemers op de eerste sociale verzekeringswet in Nederland* (Deventer 1970).
- Wals, H., *Makers en stakers. Amsterdamse bouwvakarbeiders en hun bestaansstrategieën in het eerste kwart van de twintigste eeuw*. IISG Studies en Essays 32 (Amsterdam 2001).
- Wartena, B., *H. Goeman Borgesius (1847-1917). Vader van de verzorgingsstaat. Een halve eeuw liberale en sociale politiek in Nederland* (Amsterdam 2003).
- 'Werkloosheid', *Tijdschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek* (1903-2) 267-272.

- Wilde, H. de, *De Gemeente en werkloosheid* (Utrecht 1909).
- Wijngaarden, H. van, *Zorg voor de kost. Armenzorg, arbeid en onderlinge hulp in Zwolle, 1650-1700* (Amsterdam 2000).
- Willemsen, B.W., *Van menschenwee en van menschenhaat. Ervaringen en inzichten op het terrein der armenverzorging* (Arnhem 1927).
- Wolffram, D. J., *Vrij van wat neerdrukt en beklemmt. Staat, gemeenschap en sociale politiek (1870-1918)* (Amsterdam 2003).
- Wouters, Th.A., *Van bedeling naar verheffing. Evolutie in houding tegenover de behoeftige mens te 's Hertogenbosch 1854-1912* (Tilburg 1968).
- Wouters, Th.A., *Van verheffing naar begeleiding. Verandering in houding tegenover de noodlijdende mens te 's Hertogenbosch 1912-1965* (Tilburg 1968).
- Zanten, J.H. van, *Leerboek der statistische methode* (Alphen aan den Rijn 1927).
- Zanten, H. van, 'Hoe groot is de omvang der werkloosheid in Nederland?', *Economisch Statistische Berichten*, 11 April 1928.